

man nu tager bort, straks vil vandre i de fremmede Fabrikanters Lomme. Vi maa nemlig regne med de store Truster og Syndikater, som for Øjeblikket eksistere. Jeg kunde nævne Produktioner, hvor vi staa overfor saa store Ringdannelser, at i samme Øjeblik, Tolden tillader Indførsel af den paagældende Vare, vil Prisen paa den simpelt hen blive forhøjet med Toldens Beløb, der altsaa vil inddrages af de paagældende Fabrikanter. De store Truster, som virke her i Europa, virke med Midler, som vistnok ere langt større, end man er tilbøjelig til at tro. Naar man hører, at der kan være Tale om at betale en enkelt Fabrik i et enkelt Aar en Godtgørelse af 500,000 Reichsmark for at holde sig borte fra et Sted eller for at sælge til et andet Sted, saa forstaar man, at overfor Forbruget i et lille Land som Danmark spille Pengene aldeles ingen Rolle, naar man vil have Markedet. Og det er utvivlsomt, at dette vil ske; for flere Artiklers Vedkommende vil det, hvis vi kaste Beskyttelsen bort, gaa saaledes, at det bliver de udenlandske Fabrikanter, der høste Fordelene derved. Men om det egentlig er god Politik at skade dansk Industri for at skaffe Penge i fremmede industridrivendes Lomme, skal jeg henstille. Jeg tror det ikke.

Jeg har med det, jeg her har sagt, haft til Hensigt at vise, at Sagen — saaledes forekommer det mig — i alt for høj Grad har formet sig som et Spørgsmaal: Land kontra By, og at det for Regeringspartiet i alt for høj Grad staar som et Programpunkt, der nu skal bringes til Løsning. Man har agiteret Sagen op og virkelig agiteret den op paa det Grundlag, jeg her har nævnt, og støttet til mange af de Motiver, jeg har nævnt, og nu skal den gennemføres. Jeg vil sige til de højtærede Medlemmer af Regeringspartiet i denne Sal, at naar vi nu skulle gaa til et alvorligt Forsøg paa at faa Toldspørgsmaalet ud af Verden, i alt Fald for længere Tid, saa vil jeg bede Dem ikke at se paa det som noget, De have lovet Deres Vælgere eller Meningsfæller ude i Landet at gøre paa den eller den Maade, men at tage Sagen op som et Samfundsspørgsmaal. Jeg vil bede Dem se bort fra, hvad der kan gavne særlig Landbostanden. Den skal ikke skades, men dette Spørgsmaal bør ikke løses ud fra, hvad der alene gavner den, men ud fra, hvad der gavner Samfundet.

I den Henseende vil jeg sige, at den højtærede Finansministers Stilling fore-

kommer mig overordentlig tiltalende, og jeg maa erkende, at der hører et vist Mod til at tage den Stilling, han har indtaget. Den højtærede Minister indrømmer jo og sagde til os forleden, at han ikke netop havde høstet Anerkendelse i det andet Ting, fordi han der havde sagt, at han ikke vilde forelægge et Toldlovsforslag, der blot var et Paradennummer eller Agitationsnummer, men han vilde forelægge et Lovforslag, som havde Udsigt til at gaa igennem. Dermed erkender den højtærede Minister i Virkeligheden, at han nu ser anderledes paa den Sag, end han gjorde tidligere. (Afbrydelse af *Madsen-Mygdal*). Ja, det kan ikke nytte, at det ærede Medlem afbryder. Jeg tør sige, at det Toldlovsforslag, som Agitatoren Vilhelm Lassen i sin Tid talte for, saa noget anderledes ud end det Toldlovsforslag, som Finansminister Vilhelm Lassen har forelagt i Folketinget. Men det er ærlig Tale, og det kunde være ganske rart, om en og anden af den højtærede Ministers Kolleger sagde det samme, sagde: Jeg erkender, at nu, da jeg er bleven Minister og har Ansvaret, maa jeg se anderledes paa den og den Sag, end jeg tidligere gjorde. Hvis han gjorde det, tror jeg, man ofte i det andet Ting vilde faa en Forhandling af en noget anden Art end den, vi nu saa ofte ere Vidne til. Uden at ville kritisere det andet Ting kan jeg sige, at det jo ofte gaar saadan, at Forhandlingerne dernede ere en Oplæsning af Citater af Rigsdagstidenden for saa og saa mange Aar siden. Jeg er derved kommen til at tænke paa en Udtalelse af Hørup. Da man en Gang brugte en lignende Trafik overfor ham, sagde han: At de gider! at de gider læse op, hvad jeg under andre Forhold for 8 Aar siden har ment om den Ting! Det have vi desværre ikke hidtil hørt fra Ministrene. Den højtærede Finansminister er i Virkeligheden den første, der tager det Standpunkt, og derfor mener jeg at burde takke ham.

Som Lovforslaget forelaa i Folketinget, betragtede jeg det, som den højtærede Finansminister selv har sagt, som en udstrakt Haand. Jeg betragtede det som en Haand, der burde tages imod, men jeg maa tilstaa, at efter at den højtærede Minister har foretaget denne — ja, hvad skal jeg sige — politiske Handel, at erhverve den højt ansete Politikers Støtte, som blev Ordfører nede i Folketinget, er, synes jeg, Haanden knap saa udstrakt som før. Jeg vil ikke sige, at den er knyttet — det er vel for stærkt et Udtryk —, men den er mere reserveret, den er trukken lidt tilbage.